СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ
ИНСТИТУТ ПО АГРАРНА ИКОНОМИКА
Вх.№ НД-211/04.05.16 г.

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ
ИНСТИТУТ ПО АГРАРНА ИКОНОМИКА

С Т А Н О В И Щ Е

От: доц. Янка Петракиева Димитрова – Славова

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен доктор по научна специалност „Икономика и управление„ /по отрасли/, професионално направление 3.8 "Икономика", към Института по аграрна икономика, София*

Основание *за представяне на становище: участие в състава на научно жури по защита на дисертационен труд, съгласно Заповед № НП-08 – 87 / 27.03. 2015 г. на председателя на ССА, проф. д-р Т. Трифонова*

Автор на дисертационния труд - задочен докторант Даниела Цветанова Димитрова

Тема на дисертационния труд: *„Конкурентоспособност на десертното лозарство в България"*

1. **Оценка на получените научни и научно-приложни резултати**

В увода докторантката доказва актуалността на темата и мотивите за нейното изследване. Формулира ясна цел - да се направи оценка на конкурентоспособността на производството на десертно грозде в България и се очертаят стратегическите насоки за нейното повишаване. Поставените шест задачи и позволяват да постигне поставената цел. Формулира теза и допуска две хипотези.

Чрез широко и пространно изучаване на литературните източници авторът разглежда теоретико-методологичните аспекти на конкурентоспособността като съдържателен обхват и концептуални възгледи. Методологията на изследване се основава на системния подход. Въз основа на много добрата си теоретична подготовка тя създава специфична, адекватна на особеностите на отрасъла методика, която и позволява задълбочено да изследва проблема за конкурентноспособността.

За да навлезе в дълбочина на проблема и на лозарството Д. Димитрова използва не само официалната статистическа информация. Тя извършва директна комуникация и многобройни консултации с научни работници, специалисти, ръководители на стопанства отглеждащи десертно грозде. Изследването се извършва на национално равнище, за Севера и Южна България и по стопански единици.

Особенно ценен е задълбоченият анализ на производството и конкурентоспособността на десертното грозде в годините на преход към пазарна икономика. В резултат от детайлното изследване на икономическото и технологичното състояние на подсектора дисертантката разкрива основните проблеми,които ускоряват намаляването на производството на десертно грозде и ограничават неговия износ. На примера на водещите държави показва кои факторни условия трябва да се променят и в каква посока.

В SWOT анализа посочва силните и слабите страни на десертното лозарство. Разкрива възможностите и очакваните заплахи за неговото развитие произтичащи от засилената конкуренция на вътрешния и международния пазар.

Очертава стратегическите насоки за развитие на производството и подобряване конкурентните позиции на подсектора на вътрешния и международния пазар.

Посочва условията за насърчаване и финансиране на десертното лозарство посредством механизмите на Националната програма и на програмата на ОСП на ЕС към 2020 г.

2. Оценка на получените научни и научно-приложни приноси

Освен посочените достойнства в дисертационния труд могат да се отбележат и следните по-важни научни и научно-приложни приноси.

1. Направено е цялостно, комплексно изследване на конкурентоспособността на производството и износа на десертно грозде при условията на пазарна икономика.

2. Разработен е методически подход за оценка на конкурентоспособността на производството, в който са отчетени специфичните особености на производствения процес в десертното лозарство.

3. Разработва модели на конкурентоспособна производствена структура, въз основа на потребителските качества на десертните сортове, транспортабилността, доходността на различните технологични варианти на отглеждане на лозовите насаждения и ефективността на инвестиционните модели. Те могат да се предложат от потенциалните инвеститори и производители, за да се информират къде и какви сортове лози да засадят, при какви технологии, доходност и кратък срок на възвръщаемост.

4. Създава нов, оригинален интегрален показател за оценка на конкурентоспособността на производствената структура в десертното лозарство, който включва както обобщена икономически оценка за транспортабилност, съотношение цена

/себестойност, оценка на ефективността на инвестиционните решения, така също и потребителските качества на сорта определени по органолептичен метод.
За първи път дегустационната оценка на сорта се включва като показател за оценка на конкурентоспособността на десертното грозде .

5. Предлага модел за защитено географско указание в десертното лозарство на примера на общините Перущица и Родопи., Като иновативен маркетингов подход за повишаване конкурентоспособността на десертното грозде, той може да се приложи и в други общини и географски райони.

Заключение

Дисертационният труд на докторантката Даниела Димитрова отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБългария. Поставената цел и задачи са изпълнени. Докторантската теза, че съществува потенциал за конкурентоспособно производство на десертно грозде, което да осигури стабилна и качествена продукция за задоволяване на потребителскотот търсене в страната и за износ е успешно защитена. Изследването е добре аргументирано, с доказани научни и научно-приложни приноси, което обогатява знанията в областта на конкурентоспособността на десертното лозарство.

С пълна убеденост препоръчвам на уважаемите членове на научното жури при ИАИ да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление“, професионално направление 3.8 „Икономика“.

4.05.2015 г. Рецензент:

гр. София /доц.д-р Я.П.Димитрова - Славова /